

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001048

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Суворов Роман Сергійович

2. Roman S. Suvorov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-9391-9341

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 211

Назва наукової спеціальності: Ветеринарна медицина

Галузь / галузі знань: ветеринарна медицина

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Ветеринарна медицина

Дата захисту: 14-05-2026

Спеціальність за освітою: лікар ветеринарної медицини

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12279

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.41.55

Тема дисертації:

1. Цистоіозоспороз собак (поширення, діагностика та заходи боротьби)
2. *Cystoisospora* infection in dogs (distribution, diagnostics and prevention)

Реферат:

1. У дисертації теоретично узагальнено та експериментально вирішено наукову проблему щодо поширення, видового складу збудників цистоіозоспорозу собак в умовах міста Харків (Україна), діагностики та диференційної діагностики, а також ефективності лікувальних заходів за цистоіозоспорозу собак. Встановлено, що на території м. Харків у собак виділено один вид цистоіозоспор – *Cystoisospora canis* Nemeseri, 1959 (Apicomplexa, Sarcocystidae), середня екстенсивність інвазії становить 14,3 %. Отримано нові дані щодо перебігу цистоіозоспорозу в складі мікстинвазій травного тракту собак. Цистоіозоспороз у 70,8 % собак має асоціативний перебіг. Водночас, у 29,2 % собак виявлено цистоіозоспорозну моноінвазію. Всього виділено 10 асоціацій *Cystoisospora canis* зі збудниками нематодозів та цестодозів, які склалися з двох (71,9 %), трьох (25,1 %) та чотирьох (3,0 %) паразитів. Найбільш поширеними співчленами *Cystoisospora canis* є збудники нематодозів, а саме: *Toxocara canis* (Werner, 1782) Stiles, 1905 (53,3 % від мікстинвазій) та *Trichuris vulpis* Froelich, 1789 (39,5 %). Рідше – цестоди *Dypilidium caninum* (Linnaeus, 1758) (24,6 %) та нематоди *Uncinaria stenocephala* (Railliet, 1884) (13,8 %). Визначені особливості породної та вікової сприйнятливості

собак до *C. canis*, а також показники сезонної динаміки за цистоізоспорозу. Породна сприйнятливість собак до *Cystoisospora canis* характеризується найбільшим інвазуванням метисів і безпородних тварин (31,4 % від хворих тварин). Рідше цистоізоспороз діагностують у собак мисливських (26,3 %), службових (20,8 %) та декоративних (21,6 %) порід. Серед собак мисливських порід найбільш інвазованими виявилися лабрадор ретривери (21,8 %), серед собак службових порід – середньоазіатські вівчарки (18,2 %), аляскінські маламути (15,8 %), німецькі вівчарки (15,5 %), добермани (15,4 %), серед собак декоративних порід – пуделі (12,1 %), французькі бульдоги (11,1 %). Екстенсивність цистоізоспорозної інвазії з віком собак знижується і становить у цуценят до 6-місячного віку 32,0 %, у собак віком 6–12 місяців – 18,9 %, 1–3 років – 4,7 %, 3–6 років – 4,7 %, старших 6-річного віку – 2,7 %. Сезонна динаміка цистоізоспорозу собак характеризується піком інвазії влітку (EI – 17,2 %) та восени (EI – 19,6 %). Зниження показників інвазованості собак цистоізоспорами встановлено взимку (EI – 6,7 %). Досліджено рівень контамінації дистальних відділів кінцівок собак ооцистами цистоізоспор на території м. Харків залежно від місць їх вигулу. Встановлено, що показники екстенсивного та інтенсивного індексу контамінації становили 12,4 % та $2,4 \pm 1,7$ ооцист відповідно. Причому, найбільш забрудненими були змиви з дистальних відділів кінцівок собак, які вигулювалися на території прибудинкових територій (EIK – 22,4 %, ІК – $2,7 \pm 1,9$ ооцист). Менш контамінованими ооцистами цистоізоспор були змиви з дистальних відділів кінцівок собак, які вигулювалися на території міських скверів та парків (EIK – 9,3 %, ІК – $1,8 \pm 0,9$ ооцист) та позаміських озелених територій (EIK – 1,0 %, ІК – $1,0 \pm 0,0$ ооциста). Також виявлено, що забрудненість дистальних відділів кінцівок собак ооцистами цистоізоспор у 31,3 % випадках реєструвалася в асоціації з іншими збудниками кишкових гельмінтозів, а саме: яйцями токсокар, трихурисів та коконами дипілідій у дво- (75,0 %) та трикомпонентних (25,0 %) асоціаціях. Показники інвазованості собак цистоізоспорами значно впливають на ступінь прояву клінічних змін з боку температури, пульсу, частоти дихання та вираженості перебігу хвороби. За інтенсивності цистоізоспорозної інвазії до 500 ооцист/г у собак зростає частота пульсу (на 7,6 %, $P < 0,05$) порівняно з показниками у клінічно здорових собак. Клінічні ознаки у інвазованих собак характеризуються анемічністю слизових оболонок (15,4 %), тьмяністю шерсті (35,9 %), пригніченням (28,2 %), виснаженням (2,6 %), зневодненням (15,4 %), зниженням апетиту (28,2 %), спрагою (41,0 %), блюванням (15,4 %), здуттям черева (17,9 %), болючістю черевної стінки при пальпації (25,6 %), водянистою діареєю (10,3 %), водянистою діареєю з домішками слизу (10,3 %) з різним ступенем прояву. За інтенсивності цистоізоспорозної інвазії більше 500 ооцист/г у хворих собак зростає температура тіла (на 2,6 %, $P < 0,001$), частота пульсу (на 16,9 %, $P < 0,001$) та частота дихання (на 49,1 %, $P < 0,001$) порівняно з показниками у клінічно здорових собак. Клінічні ознаки у інвазованих собак характеризуються тьмяністю шерсті (100,0 %), пригніченням (100,0 %), виснаженням (100,0 %), зневодненням (100,0 %), спрагою (100,0 %), болючістю черевної стінки при пальпації (100,0 %), блюванням (92,3 %), здуттям черева (88,5 %), анемічністю слизових оболонок (88,5 %), відмовою від корму (57,7 %), зниженням апетиту (42,3 %), водянистою діареєю (23,1 %), діареєю з домішками слизу (42,3 %), діареєю з домішками крові (19,2 %), діареєю з домішками слизу та крові (15,4 %).

2. The thesis theoretically summarizes and experimentally solves the scientific problem of the distribution, species composition of canine coccidiosis pathogens of the genus *Cystoisospora* in Kharkiv (Ukraine), diagnostics and differential diagnostics, as well as the effectiveness of treatment measures for canine cystoisosporiasis. In Kharkiv, only *Cystoisospora canis* Nemeseri, 1959 (Apicomplexa, Sarcocystidae) was isolated from dogs, and its average extensiveness rate was 14.3%. New data on the course of cystoisosporiasis as part of mixed infestations of the intestinal tract of dogs were obtained. In 70.8% of dogs, cystoisosporiasis was associated with other diseases. Cystoisosporiasis as a monoinvasion was detected in 29.2% of dogs. A total of 10 associations of *Cystoisospora canis* with nematodes and cestodes were detected, composed of two (71.9%), three (25.1%) or four (3.0%) parasites. The most common co-members of *Cystoisospora canis* were *Toxocara canis* (Werner, 1782) Stiles, 1905 (53.3% of mixed infestations) and *Trichuris vulpis* Froelich, 1789 (39.5%). Less common were the cestodes *Dypilidium caninum* (Linnaeus, 1758) (24.6%) and the nematode *Uncinaria stenocephala* (Railliet, 1884) (13.8%). The features of breed and age susceptibility of dogs to *C. canis*, as well as indicators of seasonal dynamics in cystoisosporiasis, have been determined. Breed susceptibility of dogs to *Cystoisospora canis* is characterized by the highest

invasiveness of mixed breed and non-pedigree animals (31.4% of diseased animals). Cystoisosporiasis is more seldom diagnosed in hunting (26.3%), utility (20.8%), and ornamental (21.6%) dog breeds. Among hunting dog breeds, Labrador retriever turned out to be the most infested (21.8%), among utility breeds – those were the Middle Asian sheepdogs (18.2%), Alaskan malamutes (15.8%), German sheepdogs (15.5%), Dobermanns (15.4%), and among ornamental dog breeds – poodles (12.1%) and French bulldogs (11.1%). The extensiveness of cystoisosporiasis decreased with the age of dogs and was 32.0% in puppies up to 6 months of age, 18.9% in dogs aged 6–12 months, 4.7% in dogs aged 1–3 years, 4.7% in dogs aged 3–6 years, and 2.7% in dogs older than 6 years. The seasonal dynamics of cystoisosporiasis in dogs was characterized by a peak of infection in summer (P – 17.2%) and autumn (P – 19.6%) and a decrease in infection rates in winter (P – 6.7%). The level of contamination of dog paws with *Cystoisospora* oocysts was studied, depending on the areas of Kharkiv used for dog walking. The indicators of the extensiveness and intensity of contamination were 12.4% and 2.4 ± 1.7 oocysts/sample, respectively. Moreover, the washes from the paws of dogs that were walked on the premises (near multistory buildings) were the most contaminated (EIC – 22.4%, IIC – 2.7 ± 1.9 oocysts/sample). Less contaminated with *Cystoisospora* oocysts were washes from the paws of dogs that were walked in urban squares and parks (EIC – 9.3%, IIC – 1.8 ± 0.9 oocysts/sample) and non-urban green areas (EIC – 1.0%, IIC – 1.0 ± 0.0 oocyst/sample). Contamination of dog paws with *Cystoisospora* oocysts in 31.3% of cases was registered in association with other pathogens of intestinal helminthiasis, namely: eggs of *Toxocara*, *Trichuris* and cocoons of *Dipylidium* in two- (75.0%) and three-component (25.0%) associations. The rates of infection of dogs with *Cystoisospora* significantly influenced the degree of manifestation of clinical changes in terms of temperature, pulse, respiratory rate and severity of signs. Thus, with the intensity of *Cystoisospora* coccidiosis up to 500 oocysts/g in dogs, the pulse rate increased (by 7.6%, $P < 0.05$) compared to the indicator in clinically healthy dogs. Clinical signs in infested dogs were characterized by anemic mucous membranes (15.4%), dull coat (35.9%), depression (28.2%), exhaustion (2.6%), dehydration (15.4%), decreased appetite (28.2%), thirst (41.0%), vomiting (15.4%), abdominal distension (17.9%), abdominal wall tenderness upon palpation (25.6%), watery diarrhea (10.3%), and watery diarrhea with mucus (10.3%) with varying degrees of manifestation. At the intensity of *Cystoisospora* coccidiosis higher than 500 oocysts/g, body temperature increased in sick dogs (by 2.6%, $P < 0.001$), as well as pulse rate (by 16.9%, $P < 0.001$), and respiratory rate (by 49.1%, $P < 0.001$) compared to the indicators in clinically healthy dogs. Clinical signs in infested dogs were characterized by dull coat (100.0%), depression (100.0%), exhaustion (100.0%), dehydration (100.0%), thirst (100.0%), abdominal wall tenderness on palpation (100.0%), vomiting (92.3%), abdominal distension (88.5%), anemic mucous membranes (88.5%), refusal to eat (57.7%), decreased appetite (42.3%), watery diarrhea (23.1%), diarrhea with mucus (42.3%), diarrhea with blood (19.2%), diarrhea with mucus and blood (15.4%).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Суворов Р. С., Мельничук В. В. Вікова та породна сприйнятливність собак до збудника цистоізо sporозу. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія: Ветеринарні науки. 2023. № 25 (111). С. 73–77. <https://doi.org/10.32718/nlvvet11111>
- 2. Суворов Р. С. Особливості перебігу цистоізо sporозу собак в складі мікстінвазій. Scientific Progress & Innovations. 2024. № 27 (2). С. 61–65. <https://doi.org/10.31210/spi2024.27.02.10>
- 3. Suvorov R., Melnychuk V. Efficiency of the improved method of laboratory diagnostics of canine cystoisosporosis. Scientific Progress & Innovations. 2024. № 27 (4). С. 176–180.

<https://doi.org/10.31210/spi2024.27.04.30>

- 4. Суворов Р. С., Євстаф'єва В. О. Вплив *Cystoisospora canis* на гематологічні показники інвазованих собак за різних показників інтенсивності інвазії. *Scientific Progress & Innovations*. 2025. № 28 (1). С. 216–221. <https://doi.org/10.31210/spi2025.28.01.33>
- 5. Суворов Р. С. Аналіз моніторингових досліджень щодо епізоотичної ситуації з цистоізоспорозу собак на території України. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (20–21 лютого 2023, м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 129–131.
- 6. Суворов Р. С. Моніторинг протозоозів собак на території України. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (26–27 квітня 2023, м. Полтава)*. Полтава, 2023. С. 53–54.
- 7. Суворов Р. С. Сезонна динаміка цистоізоспорозу собак. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (15–16 лютого 2024, м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2024. С. 177–179.
- 8. Мельничук В. В., Суворов Р. С. Особливості зараження собак різних порід *Cystoisospora sp.* у різні сезони. *Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи. Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і здобувачів вищої освіти (28–29 травня 2024, м. Дніпро)*. Дніпровський ДАЕУ: Дніпро, 2024. С. 92–94.
- 9. Суворов Р. С., Мельничук В. В. Рівень контамінації змивів з лап собак ооцистами *Cystoisospora canis*. *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 30-річчю заснування кафедри терапії імені професора П. І. Локеса (23–24 жовтня 2024, м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2024. С. 161–163.
- 10. Суворов Р. С., Мельничук В. В. Клінічні показники собак, хворих на цистоізоспороз, за різного ступеня їх інвазованості. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (18–19 лютого 2025, м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2025. С. 127–130.
- 11. Melnychuk V., Yevstafieva V., Suvorov R. Features of the clinical course of canine cystoisosporosis. *Science and technology: challenges, prospects and innovations. The 13th International scientific and practical conference (August 14–16, 2025, Osaka)*. CPN Publishing Group, Osaka, Japan, 2025. P. 21–25.
- 12. Суворов Р. С., Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Меженська Н. А. Рекомендації з діагностики та заходів боротьби за цистоізоспорозу собак. Київ : ІВМ НААН, 2025. 26 с. https://doi.org/10.31073/vet_biotech.meth2025.10

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

Мельничук В. В., Кітченко А. С., Суворов Р. С., Погорелова Г. М., Євстаф'єва В. О., Гудзь Н. В. Спосіб копроскопічного дослідження собак на наявність яєць збудників нематодозів травного тракту та ооцист цистоізоспор: пат. № 159636, Україна: G01N 33/50 (2006.01) и 202405785 ; заявл. 06.12.2024 ; опубл. 18.06.2025. Бюл. № 25. 4 с.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100644

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельничук Віталій Васильович
2. Vitalii V. Melnychuk

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.11**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-1927-1065**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний аграрний університет**Код за ЄДРПОУ:** 00493014**Місцезнаходження:** вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** <https://ror.org/01s344n79>**VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Богач Микола Володимирович
2. Mykola V. Bogach

Кваліфікація: д.вет.н., професор, 16.00.11**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-2763-3663**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"**Код за ЄДРПОУ:** 00497087**Місцезнаходження:** вул. Сковороди Григорія, Харків, Харківський р-н., 61023, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія аграрних наук України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бригадиренко Віктор Васильович
2. Viktor V. Bryhadyrenko

Кваліфікація: к.б.н., доц., 03.00.16**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9448-8232

Додаткова інформація:

;;<https://www.webofscience.com/wos/author/record/1525850>;<https://scholar.google.com.ua/citations?user=afO89VUAAAAJ&hl=uk>;<https://www.webofscience.com/wos/author/record/B-7287-2015>;<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=26632836300>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Михайлютенко Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Mykhailiutenko

Кваліфікація: к. вет. н., доц., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6634-1244

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кручиненко Олег Вікторович
2. Oleh V. Kruchynenko

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3508-0437

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Замазій Андрій Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Замазій Андрій Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кузьміна Наталія Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна